

בהתאחדות

בהנהלה:

בעקבות משבר "זוטא" בתשלום התמורה לחלב שסופק על ידי היצרנים בחודש נובמבר, זימה ההנהלה שורה של פעולות דחופות: כנס חרום של יצרני החלב ופגישות עם שר החקלאות, עם מנכ"ל האוצר ועם ועדת הכלכלה של הכנסת.

כסיכום מ-4 פעולות אלו למדנו להכיר את מהות הבעיה שלפנינו: הרצון של האוצר לנצל את סיחרור האינפלציה כדי לשחוק את הענף מבחינת ייצור מלוא האספקה של חלב לציבור הישראלי. כך יגרמו הפסדים ליצרנים, אשר ידחפו חלק מהם – החלשים – החוצה. אז יהיה מקום להכניס אבקת חלב מיובאת לשוק הישראלי כגורם קבוע. הבעיה הינה ריאלית וקשה, על אף ש"כל העולם" מתנגד לכירסום תפוקת הענף ורמת הייצור בהתאם לאספקה עצמית של צרכי האוכלוסיה. אך די במשחק סחבת התשלומים, כדי לגרום נסיגה בייצור.

בחודשים האחרונים פיגרה אספקת החלב אחרי דרישת השוק לחלב ולמוצרי. בסקטור המשפחתי נשארו פחות מ-1,800 יחידות משק חלב ואף הסקטור השיתופי מפגר אחרי המכסות בכשליש מהמשקים. לעומת זאת ישנם משקים הרצים קדימה ומיצרים מעבר למכסתם. אין הבטחה לקיוזן מכסות החלב לשנת המכסות הנוכחית. כמו כן קיימת סכנה רצינית לירידה בצריכת חלב ומוצרי במיתון הקרב ובא. אי לכך יש סיכוי שמשקים יאלצו לוותר על תשלום מלא עבור החלב "העודף" שלהם, אלא אם נצליח למצוא הסדרי תשלום נאותים בצורה זו או אחרת, אנו לוקחים על עצמנו תפקיד

להכתיב את תביעותינו לפי צרכינו, צרכי היצרנים הרפתניים, וטובה שעה אחת קדם. ועדת הכלכלה של ההתאחדות דנה במכלול הנושאים הכלכליים הנובעים מהמצב הנוכחי. על הוועדה להחליט ולהנחות את אנשי הענף ואת ההנהלה לקראת הבאות. יש בין קברניטי החקלאות המדברים על החזרת הסיבסוד, אך ספק אם תצמח מכך ברכה לענף.

אירגון פעילות המזכירות:

כפי שמסרנו בחוברות הקודמות נדונו האפשרויות של שינויים בהתארגנות העבודה של פעילי ההתאחדות.

לקראת סיום פעילותו של צבי מרקס דנה ההנהלה באפשרות שלא תהיה החלפה מלאה של צבי בפעיל אחר מטעם תנועת המושבים, אלא שישאר מזכיר אחר (תלי שור) בתפקיד מלא. התפקידים שמילא המזכיר האחר (צבי מרקס) בהנהלת ההתאחדות: גזברות, חלק מהייצוג במוסדות וכו' – ימלאו על ידי אחד הפעילים באירגונים האחרים: השרות, און, החקלאית. צבי ימשיך להיות אחראי לנושא הייצוא, כתפקיד חלקי, בעזרתם של הגזבר שיחליפו ושל חי הברון.

ההנהלה החליטה:

(א) לפנות לצבי להמשיך בפעילותו המלאה עד לאספה הקרובה;

(ב) להפעיל את מערכת ההתארגנות הנ"ל לתקופת נסיון;

(ג) הוטל על תלי שור להחזיר את הנושא לדיון בהנהלה להחלטה סופית, בתום תקופת הנסיון.

האספה ה-31:

הוחלט לקיים את האספה ה-31 בחודש מרץ 1981, ושוב במשותף עם "החקלאית". התעוררו בעיות של התקנון. מבחינת התקנון אנו חייבים לקיים אספה שנתית, בעוד שבשנים האחרונות נהגנו לקיים אספה רק כל שנתיים. לכן נביא לאספה הקרובה הצעה לשינוי בתקנון. ההצעה נמצאת כעת בשלבי הכנה עם היועץ המשפטי של ההתאחדות. טיוטת ההצעה תשלח לחברים ביחד עם הדו"ח לקראת האספה.

ייצוא:

בחודש נובמבר השלמנו את סדרת המשלוחים של השנה **לזמביה**. בס"ה ייצאנו למדינה זו השנה 450 עגלות הרות, אשר נקלטו ב-3 משקים, שניים באיזור לחקה והשלישי בחגורת הנחושת בצפון.

80 מבכירות ממשלוח דצמבר 1979 מסיימות עכשיו את תחלובתן. בעת קליטתן לקה הטיפול בהן והן סבלו מהזנה בלתי מתאימה ואף גרועה. רק אחרי שהגיעו למשקים הזמביים רפתנים ישראליים (אלון קמה ויורם ירעאל ממושב אביגדור) חלה ממש "מהפכה": המבכירות החלו לתת חלב, אך תחילת התחלובה היתה חלשה. למשק השני באיזור לחקה עומד לצאת בקרוב רפתן ישראלי. במשק זה היתה הקליטה טובה ואנו מקווים שהתוצאות יהיו טובות.

המשק השלישי אשר בחגורת הנחושת, מנוהל על ידי בוקר אנגלי מנוסה, לפי שיטות הממשק הקוונציונאליות יותר המקובלות באיזור: רעיה והשלמת ההזנה במזון מרוכז. התוצאות במשק זה פחות טובות, אך בהחלט בולטת עדיפותן הגנטית של מבכירותינו לעומת הבקר הפרמי הנמצא במשק זה.

נמצא בזמביה מלאי של זירמה ישראלית. הסוכן שלנו דואג להפיצה.

כתוצאה מהעובדות בשטח הולך שמנו לפנינו. המגבלה לעסקים נוספים בזמביה היא המחיר הגבוה של ההובלה האווירית, אשר שווה פחות או יותר למחיר FOB של העגלה!

בקניה מקימה חברת בת מקומית של

"פליסים" משק עבור לקוח מקומי. החברה הקנית רוכשת מאתנו 80 עגלות הרות. האחריות על הקמת המשק וניהולו תהיה עליה, זאת למרות שתחילה היתה כוונה שאנחנו נשתתף בתיכנון (אף הגשנו תוכניות) ונהיה פעילים ישירות בהקמה ובניהול.

ביצוע המשלוח צפוי באביב 1981. המשק שוכן באיזור ההרים, איזור שבו שוררים תנאים מיוחדים: 2,400 מטר מעל פני הים על קו המשווה. לכן קיימת קרינה סולרית חזקה מאוד. אנו חייבים לספק בקר אשר ברובו בצבע שחור. העוד השחור פחות פגיע למחלות הנובעות מהקרינה, מאשר עור לבן. תקופת ההסתגלות לגובה זה בוודאי תהיה ארוכה למדי.

ביוון השתתפנו שוב במכרז ל-16,000 מנות זירמה. למרות שהצענו מחיר מתקבל על דעתם של היוונים, וגם הטיב הגנטי מתקבל על ידם בחיוב, נוכחנו שוב שארצות השוק האירופי המשותף מציבות מחסומים בפנינו. למעשה נדחתה הצעתנו עוד לפני פתיחת ההצעות, וזה מטעמים פוליטיים מובהקים.

הייצוא המתחרה מהשוק האירופי המשותף: הרגשנו לאחרונה שמחירי הבקר מארצות השוק עלו. העליה נובעת מעלית המחיר הבסיסי של הבקר ולא מהפחתת סיבסוד של ממשלות הארצות. עליה זו תקל עלינו להתחרות עם הצעות של ספקים אחרים בכמה מדינות, שבהן היו בעבר מחירינו גבוהים מאלה של המתחרים האירופיים.

משלחת מהשוק האירופי המשותף:

כפי שהודענו בחוברת הקודמת, נדחה בזמנו ביקורה של המשלחת מטעם הוועדה הווטרנרית של השוק המשותף. הביקור עומד לצאת לפועל בימים אלה ונדווח על תוצאותיו בחוברת הבאה.

לביקור זה אנו מיחסים חשיבות רבה מאוד, כי הוא יקבע אם - ובאיזה תנאים - תפתחנה ארצות השוק האירופי המשותף לבקר ולזירמה ישראליים. המשלחת תנהל דיונים עם השרותים הווטרנריים ועם גורמים אחרים. היא תבקר במשקים ותלמד מקרוב את המצב התברואתי

במספר רב מאוד בזמן הקרוב. הבהרנו להם שלדעתנו רצוי להקים משק לדוגמה ולהדגמה, שבו ילמד וישתלם צוות מצרי בניהול ובממשק, ולא להציף את ארץ הנילוס בבקר ישראלי.

במסגרת הפעילויות הממלכתיות ביקרה לאחרונה בארץ משלחת של השרותים הווטרנריים המצריים, כביקור גומלין לביקורה של צמרת השרותים הווטרנריים הישראליים במצרים לפני חודשים אחדים. בפגישתנו עם המצרים נדונו תוכניות ואפשרויות של שיתוף פעולה והחלפת ידע.

המשלחת ביקרה במשקים ובמפעלים הקשורים לענפי בעלי חיים בכלל ולרפת בפרט. בין היתר התקיים ביקור במפעל התרופות של חברת אביק בנתניה ובמעבדות וינלנד לייצור תרכיבים וטרנריים, תוך רצונם של האורחים ללמוד מקרוב את טיב התעשייה הווטרנרית הישראלית.

מאז חתימת הסכם השלום עם מצרים, קיים קשר מתמיד בין השרותים הווטרנריים של שתי המדינות. בביקורים בשרותים הווטרנריים שלנו, דנו המצרים על אפשרות שיתוף פעולה

של משק הבקר הישראלי והשרותים הנלווים אליו. לא נחסוך במאמצים, בשיתוף עם מנהל השרותים הווטרנריים, לשכנע את אנשי המקצוע שבמשלחת, שאמנם ראויים אנו לספק את סחורתנו לאירופים.

מצרים:

למרות הפעילות הרבה סביב לנושא מצרים, העניינים מתפתחים בעצלתיים. שלושה ארבעה גורמים ישראליים מסחריים פעילים במצרים ועד עכשיו אין תכלית מכל הדיונים והפגישות בדבר רכישת בקר ישראלי על ידי מדינה שכנה זו. במישור הממלכתי ישראל-מצרים נמשכות היוזמות של הוועדה הישראלית להקמת חוות הדגמה במצרים, מתוכננת ומבוצעת כולה על ידי גורמים ישראליים. חווה זו תכלול משק חלב. לפי לוח הזמנים המשוער יסופק הבקר בעוד למעלה משנה.

עיקר מאמצינו לייצוא בקר למצרים כיום מתרכז בנושא האיכות ולא דווקא בכמות, וזה על אף העובדה שבכמה מהפגישות עם מצרים שביקרו בארץ שמענו על רצונם לייבא בקר

ביקור ראשי השרותים הווטרנריים המצריים במפעלי "אביק".

באמצעות פורום החלב. משמעות הדבר, שימצא התקציב המאסיווי הדרוש לביצוע התוכנית, ואשר יבוא מכלל החלב המיוצר בארץ. מעורבות מלאה ממשלתית הכרחית להפעלת המערכת. בשטח מורגשת פעילות ראשונית. בעכו פועלת המעבדה בראשותה של ד"ר חנה אדלר. אחת התגליות הבלתי צפויות והבלתי נעימות של המעבדה היא ההימצאות הנרחבת של סטרפטוקוקוס אגלקטיא במשקים רבים באזור. יתר המעבדות האזוריות עדיין נמצאות בשלבי התארגנות שונים.

באגודות ההזרעה:

"יום המזריע" של שתי אגודות ההזרעה התקיים גם השנה בבית ההבראה של מבטחים בזכרון יעקב, בסוף חודש נובמבר.

ארוע זה, שבמרוצת השנים נעשה למסורת, מהווה סמל ודוגמה נאה לרצונו של ציבור עובדים, השקוע בכל ימות השנה בשיגרת עבודתו בשדה, במעבדה או במשרד, להתעדכן בנעשה בענף אשר הם משרתים. ובכן, עשרות החברים והחברות שנפגשו ביום המזריע האחרון, הקשיבו בקשב רב להרצאות במיגוון רחב של נושאים הקרובים לשדה פעולתם.

ד"ר ראובן בר-ענן הרצה על פרמטרים, מדיניות ותוכניות הטיפול בעדר החלב הישראלי. הוא הדגיש את הצורך בקביעת הפרמטרים המעודכנים כיסוד לקביעת המדיניות, אשר תחייב ותאפשר תיכנון תוכניות ויישומן.

ד"ר ישעיהו פולמן הסביר את תפקידם של הורמונים במערכת הרבייה אצל הפרות, בהסבירו את התנהגות המערכת ההורמונלית במחזור המיני של הפרה וההשלכות של תקינות מערכת זו על ההתעברות.

ד"ר נתן אילון הרצה על תמותת עוברים, בהסבירו כללית את ארוע התמותה וביחוד את המחקרים השונים – ובתוך כך את המחקר שלו וקבוצתו – שעליהם דווח בכנס העולמי של הרופאים הווטרינריים שהתקיים לאחרונה בארץ. המחקר של הקבוצה הישראלית ידווח ב"חקר ומעש" מספר 3.

ואף השגת החומר לחיסון נגד קש"א (קדחת השקע האפריקני). כידוע מיצרים אנו וקסינה נגד קש"א ואף בוצעה – ומתבצעת – פעולה נרחבת לחיסון הבקר והצאן במדינה כולה. למצרים עניין רב במלחמה נגד מחלה זו, אשר במדינה השכנה גורמת נזקים ניכרים לבעלי חיים ואף לבני אדם.

חלב איכות:

מעת החלת תשלום המחיר הדיפרנציאלי עבור החלב, לפי בדיקות ספירת חיידקים, חל שיפור ניכר באיכות החלב המסופק על ידי המשק. אמנם עדיין רבים המקרים של פער גדול בין איכות החלב המגיע לתחנת האיסוף במושב, או הנמצא בבריכת הקרור של המשק הקיבוצי, לבין איכות אותו החלב הנמסר למחלבה בתום ההובלה. מול ההצלחה הרבה בהעלאת טיב החלב במשק עצמו טרם התגברנו על הבעיות הקשורות בשלב העברתו של החלב המקורר מהבריכה אל המחלבה.

מערכת ההובלה שלנו סבוכה מאוד. מטפלים בה גורמים רבים ומגוונים: קואופרטיבים, המחלבות עצמן ומובילים פרטיים. הבעיה מתחילה עוד בעת העברת החלב מהבריכה ברפת או בתחנת האיסוף ובשלב זה חייב הרפתן-היצרן עצמו, או האחראי בתחנת האיסוף המושבית, לקחת חלק פעיל בהבטחת התנאים הדרושים וביצוע נאות של העבודה. כמו כן חייב המשק לפעול בתוך הקואופרטיב "שלו" ולא לקבל ליקויים היסטוריים כגורה שאין לתקנה. גם המחלבות אינן "חפות" ומעידה על כך הרשימה שהתפרסמה בחוברת הקודמת של "משק הבקר והחלב" מאת הח' גורן מקיבוץ נגבה. בלי פעולה נמרצת של היצרן עצמו, לא נתקדם בשיפור ההובלה ובמיניעת קילקול המוצר שעל ייצורו באיכות גבוהה אנו טורחים כל כך הרבה. אין זה עוד עניין של מצפון או רצון טוב, אלא של כלכלה וכסף!

המלחמה במחלות עטין:

התוכנית מתקדמת יפה ומקבלת גושפנקה של מבנה כלל ארצי מטעם המרכז החקלאי,

ולפרסמן כבר בחוברת זו (אף עיכבנו את הוצאתה), לא הסתיימה העבודה בעת סגירת הגליון.

זו השנה הראשונה שהסיכומים מבוצעים בעזרת המחשב. ככלל הרצה של מפעל חדש, מתגלים גם פה קשיים מסויימים בשעת המעשה. עלינו להתגבר עליהם ככל האפשר מהר. נפרסם את הסיכומים בחוברת הבאה של "משק הבקר והחלב".

למעשה יהווה הסיכום של שנת תש"ס התחלה של הפקת סיכומים חודשיים "רצים" – מצטברים ל-12 החודשים האחרונים – אשר מעתה יופקו כל חודש. בצורה זו יהפך דו"ח חודש ספטמבר אוטומטית לסיכום שנת הביקורת החולפת (אוקטובר-ספטמבר).

בוועדת ממשק חליבה:

בהתאם להחלטות הוועדה, נערכות כעת בדיקות אקראיות לחומרי חיטוי ו/או ניקוי. לכשיסתיימו הבדיקות הוועדה תפרסם רשימת חומרי חיטוי ו/או ניקוי מומלצים, עם פירוט אחוזי החומר הפעיל וגורם המיהול. לאור תהיות רבות במשקים לגבי ריכוז מומלץ לחומרי החיטוי המיועדים לטבילת פטמות, הוחלט לחזור ולהדגיש שריכוז מומלץ לטבילה הינו 4,000 ppm לחומרים שתכולתם יוד. ריכוז מומלץ לחומרים, שתכולתם כלור, הינו 2,000 ppm. אם יחול שינוי בהמלצות לגבי חומר זה או אחר, יפורסם הדבר בעת פירסום רשימת החומרים המומלצים.

הוועדה בודקת אפשרות להפצת הוראות לחליבה היגיינית בצורת מדבקות. בנוסף, יפורסמו הוראות **מפורטות** לחליבה היגיינית ב"משק הבקר והחלב" וכן באמצעות סטנסילים, שישלחו למשקים.

החישן האוניוורסלי מתוצרת SCR אושר על ידי הוועדה. החישן עונה על הדרישות, ולפי כך הינו מומלץ לשילוב עם מערכות חליבה.

הוועדה תפרסם את המלצותיה למערכות חליבה לקו נמוך לכשיסתיימו הדיונים, כפי הנראה – כבר בחוברת הבאה של "משק הבקר והחלב".

ד"ר זקס מ"החקלאית" הסביר את מנגנון ההמלטה, בפרט את יחסי הגומלין בין הוולד לבין האם מזה, והשלכות מערכות פיזיולוגיות שונות של הבהמה על מנגנון ההמלטה מזה. כן מסר על האמצעים המאפשרים כיום כיוון של עיתוי ההמלטה.

יום זה גדוש של הרצאות מעניינות נסתים בדיונים אירגוניים-מקצועיים של המזריעים משתי האגודות. אין ספק שארוע מסוג זה תורם רבות, הן לעבודתו של ציבור מסור כמו עובדי ההזרעה והן להרגשתו הטובה של צוות המהווה חלק בלתי נפרד מכלל ציבור הבוקרים בארץ.

בוועדת ספר העדר:

הוועדה דנה בהתקדמות ובהפעלת מערכת "עינב". כתיבת מבחני הפרים נסתיימה ואף הופק מבחן פרים ראשון אשר נמסר לאגודות ההזרעה.

תיכנות דו"חות הפלט החודשיים למשקים נסתיים ויוחל בהפקתם לכל משק שמצב נתוניו בקובץ משיבי רצון.

מסתבר שאבן הנגף העיקרית בהפעלת המוצלחת של המערכת עדיין המספר העצום של שגויים הנמצאים בקובץ, אשר בחלקם עוד נובעים מדיווח שגוי או חסר משנים קודמות למערכת "חשב". מאמצע חודש נובמבר יוצאים חברים למשקים על מנת לטפל במקום, ביחד עם האחראי לרישום במשק, בתיקון השגויים שהצטברו. הוועדה מקווה לקדם בכך את חיסול "הר השגיאות" המונח עדיין בקובץ.

בעית ביצוע ביקורת החלב והדגימה לבדיקות השומן מחמירה בשנים האחרונות. בעבר דנה הוועדה מדי פעם על אפשרויות לשיפור המצב ולתיקון נוהלי הבדיקות, כפי שהדבר נעשה גם בארצות אחרות. הוחלט על ניסוי שמטרתו לבדוק וללמוד אפשרויות של דיגום חלב לצרכי קביעת אחוז השומן מחליבה אחת ביממה בלבד, במקום מכל חליבה.

סיכומי ספר העדר תש"ס:

למרות המאמצים הרבים לסיים את סיכום התוצאות של ביקורת החלב תש"ס בזמן